

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 192, 06.05.2024
Tarkastuslautakunta, § 42, 18.04.2023
Kaupunginhallitus, § 233, 22.05.2023
Tarkastuslautakunta, § 65, 30.05.2023
Kaupunginvaltuusto, § 92, 12.06.2023

§ 192

Vuoden 2022 tilintarkastuskertomuksen muistutuksen johdosta toteutetut sisäisen valvonnan kehittämistoimenpiteet liikunta- ja nuorisopalveluissa

TRE:7257/02.02.02/2022

Kaupunginhallitus, 06.05.2024, § 192

Valmistelija / lisätiedot:
Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vuoden 2022 tilintarkastuskertomuksen muistutuksen johdosta toteutetut sisäisen valvonnan kehittämistoimenpiteet liikunta- ja nuorisopalveluissa merkitään tiedoksi.

Mahdollisten vahingonkorvausten esittämisestä niitä tahoja kohtaan, joille vastuuvapautta tilikaudelta 2022 ei ole myönnetty, päättää kaupunginhallitus saatuaan selvityksen keskeneräisistä asioista.

Esteellisyys

Vilma Järvisalo ja Matti Helimo ilmoittivat olevansa asianosaisena esteellisiä asian käsittelyyn. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 §:n 1) kohdan perusteella. Järvisalo poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi. Helimo, jota kuultiin asiantuntijana, poistui päätöksenteon ajaksi.

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden tarkastusjohtaja Heini Ruskille, johtaja Lauri Savisaarelle sekä liikunta- ja nuorisajohtaja Jukka Etu-Seppälälle. Kaupunginhallitus kuuli heitä asiantuntijoina ja he poistuivat ennen päätöksentekoa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Perustelut

Aikaisemmat päätökset

Tampereen kaupunginvaltuusto on 12.6.2023 § 92 käsitellessään vuoden 2022 tilinpäätöstä hyväksynyt tarkastuslautakunnan päätösehdotuksen, jossa tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastuskertomuksen valtuustolle tiedoksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto myöntää vastuuvapauden toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.- 31.12.2022 lukuun ottamatta liikunta- ja nuorisajohtajaa, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajaa ja sivistys- ja kulttuurilautakuntaa (toimikausi päättyy 31.5.2023).

Päätökseen 12.6.2023 § 92 liitettyssä kaupunginhallituksen lausunnossa tuotiin esiin työntekijän, virkamiehen ja luottamushenkilön korvausvastuut. Kaupunginhallitus totesi, että tilintarkastajan käsityksen mukaan virhe tai vahinko on enemmän kuin lievä. Tällaisessa tilanteessa vahingonkorvauksen vaatiminen olisi periaatteessa mahdollista. Lisäksi kaupunginhallituksen lausunnossa todettiin, että Hakametsän jäävuorojen ja omaan käyttöön tehtyjen epäiltyjen ostojen osalta asia on saatettu helmikuussa 2023 poliisille tutkintaan. Koska kaupunginhallituksen lausunnon mukaan asian tutkiminen on ollut vielä kesken, vastuuvapautta ei tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan voitu 12.6.2023 myöntää tilintarkastuskertomuksessa esitetyille tilivelvollisille.

Raportointi liikuntapalvelujen ja sivistyspalveluiden palvelualueen sisäisen valvonnan korjaavista toimenpiteistä

Liikunta- ja nuorisopalvelut on antanut selvityksensä tilintarkastuspöytäkirjassa tehdyistä havainnoista koskien toimintaan liittyviä virheellisiä toimintatapoja ja sisäisen valvonnan puutteita. Liikunta- ja nuorisopalvelujen selvityksen perusteella korjaavia toimenpiteitä on tehty. Osittain korjaavat toimenpiteet ovat edelleen käynnissä. Toimenpiteiden edistyminen on myös sisäisen tarkastuksen seurannassa, josta raportoidaan pormestarille ja konsernijohtajalle säännöllisesti. Selvitys toimenpiteistä on liitteenä.

Asian jatkokäsittely

Tampereen kaupunginvaltuuston 12.6.2023 § 92 päätöksen yhteydessä valtuusto päätti, että vastuuvapauden myöntäminen saatetaan uudestaan valtuuston käsittelyyn viimeistään vuoden 2023 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä, mikäli valtuusto ei myönnä kaikille tilivelvollisille vastuuvapautta.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus. Jos tilintarkastaja havaitsee, että kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastuskertomuksessa on tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus. Muistutusta ei voida kohdistaa valtuustoon. Tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto. Valtuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehty muistutus antavat aihetta. Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille.

Kuntalaisia ei ole erikseen säädetty vastuuvapauden sisällöstä ja oikeusvaikutuksista. Vastuuvapautteen sovelletaan osakeyhtiölain 22 luvusta ilmeneviä yleisiä periaatteita. Pääsääntönä on, että myöntämällä vastuuvapauden kunta luopuu oikeudesta hakea korvausta tilivelvollisen mahdollisesti aiheuttamasta vahingosta. Osakeyhtiölain mukaan päätös vastuuvapauden myöntämisestä ei ole sitova, jos yhtiökokoukselle ei ole annettu olennaisesti oikeita ja riittäviä tietoja korvausvelvollisuuden perusteena olevasta päätöksestä tai toimenpiteestä. Samaa lähtökohtaa noudatetaan myös kunnallishallinnossa.

Hallintosäännön 83 §:n 4 kohdan mukaan kaupunginhallitus käsittelee sisäisen tarkastuksen raportointia sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan, sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan asioita. Kaupunginhallitus päättää pykälän perusteella sisäisen valvonnan järjestämisestä ja tässä yhteydessä korjaavien toimien riittävyuden arvioinnista. Kun asiassa saadaan lisätietoa, kaupunginhallitus käsittelee jatkoselvitysten tulokset ja niiden aiheuttamat toimenpiteet.

Tampereen kaupunki on tehnyt poliisille tutkintapyynnön Hakametsän jäähallin myöhäisten jäävuorojen myynnistä koskien sitä, että Hakametsän jäähallissa olisi myyty useita vuosia jäävuoroja työntekijöiden lukuun ja myynnistä saadut rahat jätetty tilittämättä Tampereen kaupungille. Asia on syyteharkinnassa.

Edellä mainittu syyteharkinnassa oleva asia mukaan lukien, tässä vaiheessa ei ole tullut esiin sellaisia seikkoja, joiden perusteella kaupunki tulisi esittämään vahingonkorvausvaatimuksia niitä tahoja kohtaan, joille vastuuvapautta ei ole myönnetty. Lopullisten johtopäätösten tekeminen asiakokonaisuudessa ei tässä vaiheessa kuitenkaan ole mahdollista.

Tiedoksi

Tarkastuslautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Heini Ruski, Lauri Savisaari

Liitteet

1 Kh 6.5.2024 Raportointi sisäisen valvonnan kehittämisestä liikunta- ja nuorisopalveluissa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Esittelijä: Viitala Erja, Kaupunginrevisori

Päätösehdotus oli

Päätösehdotus tehdään kokouksessa.

Tilintarkastaja on esittänyt mukautetun tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2022. Muistutuksena tilintarkastaja esittää, että liikunta- ja nuorisajohtaja on ylittänyt toimivaltansa myöntäessään liikuntapalveluiden vapaakortteja kaupungin henkilöstölle, luottamushenkilöille ja ulkopuolisille henkilöille. Liikuntapalveluiden toimivaltuuksien ylittämisen vuoksi tilintarkastaja ei puolla vastuuvapautta liikunta- ja nuorisajohtajalle.

Lisäksi tilintarkastaja esittää muistutuksena, että liikuntapalveluissa sisäisen valvonnan järjestämisessä sekä esimiesvalvonnassa on ollut merkittäviä puutteita hankintojen valvonnassa, sopimusten ajantasaisuuden seurannassa, osakeyhtiöille myönnettyjen projektiavustusten sekä liikuntapalveluiden vapaakorttien myöntämisen valvonnassa. Liikuntapalveluissa on havaittu säännösten vastaista toimintaa muun muassa hankintojen kilpailutuksia on laiminlyöty, osa sopimuksista ei täytä voimassa olevaa lainsäädäntöä ja projektiavustuksia on myönnetty osakeyhtiöille ilman asianmukaisia perusteita. Yhdestä jäähallista liikuntapalveluiden yksittäiset työntekijät ovat myyneet hallivuoroja eikä niistä ole tilitetty rahoja kaupungille.

Liikuntapalveluiden sisäisen valvonnan järjestämisen ja toimeenpanon valvonnan laiminlyöntien vuoksi tilintarkastaja ei puolla vastuuvapautta liikunta- ja nuorisajohtajalle, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajalle, eikä sivistys- ja kulttuurilautakunnalle.

Tilintarkastaja on esittänyt tilintarkastuskertomuksessa kaksi muistutusta, joten tarkastuslautakunta päättää kuntalain 125 §:n mukaisesti hankkia tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista asianomaisilta selityksen sekä kaupunginhallitukselta lausunnon.

Tilintarkastajan antama 18.4.2023 päivätty tilintarkastuskertomus ja tilintarkastuspöytäkirja merkitään tiedoksi.

Perustelut

Tampereen kaupungin tilintarkastaja on tarkastanut vuoden 2022 tilinpäätöksen ja luovuttaa tilintarkastuskertomuksen kokouksessa.

Liitteet

1 Tampereen kaupunki tilintarkastuskertomus 2022

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Hirvelä Heli

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Kaupunginhallituksen lausunto tarkastuslautakunnalle tilintarkastajan muistutuksen johdosta hyväksytään.

Perustelut

Tilintarkastaja on esittänyt tilintarkastuskertomuksessaan 31.5.2023 saakka toimivan sivistys- ja kulttuurilautakunnan jäsenille, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajalle ja liikunta- ja nuorisajohtajalle muistutuksen sisäisen valvonnan järjestämisen ja toimeenpanon valvonnan laiminlyöntien vuoksi sekä liikunta- ja nuorisajohtajalle muistutuksen toimivallan ylittämisen vuoksi. Tarkastuslautakunta on 18.4.2023 § 42 päättänyt pyytää tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista asianomaisilta selityksen sekä kaupunginhallitukselta lausunnon.

Lausuntona tarkastuslautakunnalle tilintarkastajan muistutuksen johdosta kaupunginhallitus esittää seuraavaa:

Tilintarkastaja on tilintarkastuskertomuksessa tehnyt tilivelvollisiin kohdistuvan tilimuistutuksen. Kuntalain mukaan se on tehtävä tilanteessa, kun virhe tai aiheutunut vahinko ei ole vähäinen. Valtuusto päättää, myönnetäänkö tilivelvollisille vastuuvapaus. Jos vastuuvapautta ei myönnetä, valtuuston on päätettävä niistä toimenpiteistä, joita epämisestä aiheutuu. Oikeuskirjallisuuden mukaan lähinnä kysymykseen tulevat korvausvaatimuksen esittäminen tai rikossyytteen nostaminen. Vastuuvapauden epäminen merkitsee vain mahdollisuutta ryhtyä asiassa myöhemmin toimenpiteisiin.

Työntekijän ja virkamiehen korvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslain 4 luvussa. Tämä vastuu on eräissä suhteissa lievempi kuin 2 luvun 1 §:ään perustuva yleinen vahingonkorvausvastuu. Lain 4 luvun 1 §:n mukaan työntekijä on velvollinen korvaamaan työssään virheellään tai laiminlyönnillään työtoverilleen tai sivulliselle aiheuttamasta vahingosta määrän, joka harkitaan kohtuulliseksi ottamalla huomioon vahingon suuruus, teon laatu, vahingon aiheuttajan asema, vahingon kärsineen tarve ja muut olosuhteet. Työntekijä ei vastaa vahingosta, jos hänen viakseen jää vain lievä tuottamus. Jos vahinko on aiheutettu tahallisesti, on pykälän 2 momentin mukaan täysi korvaus tuomittava, jollei erityisistä syistä harkita kohtuulliseksi alentaa korvausta. Saman luvun 2 §:n mukaan virkamies vastaa virassaan virheellään tai laiminlyönnillään sivulliselle tai julkisyhteisölle aiheuttamasta vahingosta 1 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaisesti.

Jos luottamushenkilö luottamustoimessaan tai muu edellä tarkoitettu henkilö julkista valtaa käyttäessään aiheuttaa vahinkoa julkisyhteisölle tai

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

sivulliselle, esimerkiksi osallistumalla virheellisen päätöksen tekemiseen, on hän korvausvelvollinen samojen perusteiden mukaan kuin työntekijä työssään aiheuttamastaan vahingosta. Korvausvelvollisuus määräytyy siis 4 luvun 1 §:ssä säädetyin edellytyksin kohtuusharkinnan perusteella. Korvausvelvollisuutta ei ole, jos vahingon aiheuttajan viaksi jää vain lievä tuottamus.

Vahingonkorvauslain mukaan korvausta ei voi periä, jos on kyse lievästä tuottamuksesta eli virhe tai laiminlyönti on vähäinen. Kuntalain mukaan tilinmuistutus on tehtävä, jos vahinko tai virhe ei ole vähäinen. Tilintarkastajan käsityksen mukaan virhe tai vahinko on enemmän kuin lievä. Tällaisessa tilanteessa vahingonkorvauksen vaatiminen olisi periaatteessa mahdollista. Lisäksi on huomioitava, että yleensä työntekijän tai viranhaltijan työnantajalleen maksettavaa vahingonkorvausta sovitellaan.

Kuntalain mukaan, jos on kyse ilmeisestä virkarikoksesta, on tehtävä rikosilmoitus. Hakametsän jäävuorojen ja omaan käyttöön tehtyjen epäiltyjen ostojen osalta asia on saatettu helmikuussa 2023 poliisille tutkintaan. On mahdollista, että asiassa on tarve muilta osin vielä lisätutkintaan ja muihin selvityksiin. Täydellistä tilannekuvaa tutkimusten keskeneräisyyden vuoksi ei ole nyt tällä hetkellä. Asiassa on syytä odottaa vireillä olevan tai mahdollisesti vireille vielä saatettavan poliisitutkinnan päättymistä ja mahdollista syyttäjän syyteharkintaa ennenkuin vastuuvapauksia myönnetään edes osittain.

Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää käsityksensä, että tilivelvollisille ei tässä vaiheessa tule myöntää vastuuvapautta. Vastuuvapauden myöntäminen estäisi mahdollisten vahingonkorvauskanteiden nostamisen.

Tiedoksi

Tarkastuslautakunta, Heli Hirvelä, Jouko Aarnio

Esteellisyys

Matti Helimo ilmoitti olevansa asianosaisena esteellinen asian käsittelyyn. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 §:n 1) kohdan perusteella ja hän poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Liitteet

- 1 Pöytäkirjan ote-Tarkastuslautakunta - 18.04.2023, klo 13:05
- 2 Kh 22.5.2023 Selityksen pyytäminen muistutuksen johdosta, tarkastuslautakunta 20.4.2023
- 3 Kh 22.5.2023 Selitys tarkastuslautakunnalle, sivistys- ja kulttuurilautakunta, Paavola, Savisaari 12.5.2023
- 4 Kh 22.5.2023 Annetun selityksen liite Valtiontukisääntelyn ottaminen huomioon Tampereen kaupungin avustustoiminnassa
- 5 Kh 22.5.2023 Annetun selityksen liite Valtiontukisääntelyn muotovaatimukset päätöksissä
- 6 Kh 22.5.2023 Tilintarkastuspöytäkirja 2022, julkinen, salainen osa poistettu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tarkastuslautakunta, 30.05.2023, § 65

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Viitala Erja, Kaupunginreviisori

Päätösehdotus oli

Tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastuskertomuksen valtuustolle tiedoksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto myöntää vastuuvapauden toimielinten jäsenille ja tehtävälueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.- 31.12.2022 lukuun ottamatta liikunta- ja nuorisajohtajaa, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajaa ja sivistys- ja kulttuurilautakuntaa (toimikausi päättyy 31.5.2023).

Vastuuvapauden myöntäminen saatetaan uudestaan valtuuston käsittelyyn viimeistään vuoden 2023 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä, mikäli valtuusto ei myönnä kaikille tilivelvollisille vastuuvapautta.

Perustelut

Tilintarkastaja esitti vuoden 2022 tilintarkastuskertomuksessaan kaksi muistutusta. Liikuntapalveluiden toimivaltuuksien ylittämisen vuoksi tilintarkastaja ei puolla vastuuvapautta liikunta- ja nuorisajohtajalle. Liikuntapalveluiden sisäisen valvonnan järjestämisen ja toimeenpanon valvonnan laiminlyöntien vuoksi tilintarkastaja ei puolla vastuuvapautta liikunta- ja nuorisajohtajalle, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajalle, eikä sivistys- ja kulttuurilautakunnalle. Muille tilivelvollisille esitetään vastuuvapauden myöntämistä.

Kuntalain 125 §:n mukaisesti tarkastuslautakunta on pyytänyt ja saanut selityksen liikunta- ja nuorisajohtajalta, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajalta ja sivistys- ja kulttuurilautakunnalta. Lisäksi kaupunginhallitus on antanut asiasta lausunnon.

Tilintarkastajan muistutus: toimivaltuuksien ylittäminen

Tilintarkastaja kirjoittaa tilintarkastuspöytäkirjassa seuraavaa: "Kaupunginvaltuuston vahvistama hallintosääntö sisältää säännökset päätöksentekovallasta ja sen delegoinnista. Tilintarkastuskertomuksessa muistutuksena esitämme, että liikunta- ja nuorisajohtaja on ylittänyt toimivaltansa myöntäessään kaupungin henkilöstölle, luottamushenkilöille ja ulkopuolisille henkilöille liikuntapalveluiden vapaakortteja ajanjaksolle 1.12.2021-31.5.2025. Vapaakorteista ei ole tehty viranhaltijapäätöstä, eikä näin ollen ole dokumentoitu perusteita vapaakorteille.

Kaupunginhallituksen hyväksymä Tampereen kaupungin hyvä hallinto- ja johtamistapa ja sisäinen valvonta -dokumentin (25.11.2019, § 501) mukaan kaupunkikonsernin henkilöstöön kuuluva tai luottamushenkilö ei saa antaa, hyväksyä tai vastaanottaa minkäänlaista epätavallista etuutta, vaan kaikki tällaiset tarjoukset on ilmoitettava kunkin yksikön johdolle tai

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

sisäiseen tarkastukseen. Myönnettyjen vapaakorttien osalta ei ole huolehdittu mahdollisista veroihin liittyvistä seuraamuksista. Liikuntapalveluiden myöntämät vapaakortit on lakkautettu helmikuussa 2023.”

Tilintarkastajan muistutus: sisäinen valvonta

Tilintarkastaja kirjoittaa tilintarkastuspöytäkirjassa seuraavaa: ”Kaupungin liikuntapalveluiden sisäisessä valvonnassa on havaittu merkittäviä ja pitkään jatkuneita puutteita. Tilintarkastuskertomuksessa emme puolla liikuntapalveluiden sisäisen valvonnan järjestämisen ja toimeenpanon valvonnan laiminlyöntien vuoksi vastuuvapautta liikunta- ja nuorisajohtajalle, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajalle, emmekä sivistys- ja kulttuurilautakunnalle.” (Tässä tarkoitetaan 31.5.2023 asti toimivaa sivistys- ja kulttuurilautakuntaa.)

Tilintarkastuspöytäkirjassa todetaan myös seuraavaa: ”Muistutuksena tilintarkastuskertomuksessa tilintarkastaja toteaa, että liikuntapalveluissa sisäisen valvonnan järjestämisessä sekä esimiesvalvonnassa on ollut merkittäviä puutteita hankintojen valvonnassa, sopimusten ajantasaisuuden seurannassa, osakeyhtiöille myönnettyjen projektiavustusten sekä liikuntapalveluiden vapaakorttien myöntämisen valvonnassa. Liikuntapalveluissa on havaittu säännösten vastaista toimintaa muun muassa hankintojen kilpailutuksia on laiminlyöty, osa sopimuksista ei täytä voimassa olevaa lainsäädäntöä ja projektiavustuksia on myönnetty osakeyhtiöille ilman asianmukaisia perusteita. Yhdestä jäähallista liikuntapalveluiden yksittäiset työntekijät ovat myyneet hallivuoroja eikä niistä ole tilitetty rahoja kaupungille.”

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain mukaan valtuuston tulee päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa hyvästä hallinto- ja johtamistavasta sekä huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Hallintosäännön mukaan lautakunnat ja johtokunnat vastaavat tehtäväalueensa hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumisesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Konsernijohtaja, palvelualueiden johtajat, liikelaitosten johtajat ja johtavat viranhaltijat vastaavat hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumisesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta tehtäväalueillaan. He ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Palveluyksiköiden päälliköt vastaavat yksikön hallinto- ja johtamistapaan, toimintaan ja talouteen liittyvien riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Liikunta- ja nuorisajohtajan selitys toimivaltuuksien ylittämisestä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liikunta- ja nuorisajohtajan mukaan hänellä ei ole ollut tietoa siitä, että hän on ylittänyt toimivaltansa myöntäessään vapaakortteja. Myöntäminen on tapahtunut vanhan käytännön mukaisesti kuten aikaisempina vuosikymmeninä ilman mitään tahallisuutta. Inhimillisen unohduksen vuoksi asiasta ei ole tehty viranhaltijapäätöstä. Jälkikäteen ajateltuna vanhat toimintatavat ohjasivat liikaa vapaakorttien myöntämistä ja on tehty selkeä arviointivirhe vapaakortteja myönnettäessä huomioiden yhdenvertaisuus ja verotusasiat.

Liikunta- ja nuorisajohtajan selitys liikunta- ja nuorisopalvelujen sisäisen valvonnan järjestämisestä hankintojen valvonnassa, sopimusten ajantasaisuuden seurannassa, osakeyhtiöille myönnettyjen projektiavustusten sekä liikuntapalveluiden vapaakorttien myöntämisen valvonnassa

Liikunta- ja nuorisajohtajan mukaan liikuntapalvelujen sisäinen valvonta noudattaa kaupungin normaalia käytäntöä. Palveluista ja hankinnoista käydään kuukausittaisien talousraporttien yhteydessä keskustelu raporttien poikkeavuuksista. Viime vuosien aikana talousraporttien yhteydessä on kiinnitetty erityisesti huomiota ylitöihin, vaatehankintoihin, muihin hankintoihin ja mistä niitä on hankittu. Näistä asioista on myös huomautettu esihenkilöille toistuvasti.

Liikunta- ja nuorisajohtajan mukaan hankinnat tehdään pääosin puitesopimuskumppaneilta. Hankintoja tehdään myös tarvittaessa ostopaikoista, joita ei ole puitesopimuksissa. Ostotilaukseen tulisi kuitenkin aina merkitä syy, miksi ei ole hankittu puitesopimuskumppanilta. Tässä toiminnassa on ollut huomattavia vajavaisuuksia. Asiasta on huomautettu useaan otteeseen ja vaadittu tarkkuutta tilauksiin.

Sopimusten ajantasaisuuden seurannasta liikunta- ja nuorisajohtaja toteaa, että sopimusten ajantasaisuuden suhteen ei ole kiinnitetty riittävästi huomioita toistaiseksi voimassa oleviin sopimuksiin ja sopimusten valvonta on ollut heikkoa. Heikko sopimusosaaminen ja sopimusten valvontaosaaminen johtuvat pitkälti vanhoista toimintatavoista.

Osakeyhtiöille myönnettyjen avustusten valvonnasta liikunta- ja nuorisajohtaja toteaa mm., että osakeyhtiömuotoisille urheiluseuroille myönnettyjen projektiavustusten viranhaltijapäätökset menevät tiedoksi sivistysjohtajalle ja lautakunnalle automaattisesti, ja lautakunnalla on mahdollisuus käyttää viranhaltijapäätöksiin otto-oikeutta. Valmistelijoiden tietämys ja osaaminen osakeyhtiöiden tukemisesta ei ole ollut riittävällä tasolla huomioiden de minimis- ja valtioneuvoston sääntelyä ja muotovaatimuksia.

Vapaakorttien myöntämisestä liikunta- ja nuorisajohtaja toteaa, että vapaakorttien osalta liikuntapalvelujen sisäinen valvonta on ollut vajavaista johtuen pitkästä perinteestä ja toimintatavoista.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Sivistyspalvelujen palvelualueen johtajan selitys liikuntapalvelujen sisäisestä valvonnasta

Sivistyspalvelujen palvelualueen johtaja toteaa, että hänen alaisten palvelujohtajien viranhaltijapäätökset (sopimukset, hankinnat, avustukset) tulevat jakeluna hänen tietoonsa. Esittelyn kautta asiat tulevat sivistys- ja kulttuurilautakunnan tietoon ja lautakunta päättää otto-oikeuden käyttämisestä.

Tamperelaisten urheiluseurojen omistamien jäähalliyhtiöiden kanssa tehdyistä sopimuksista palvelualueen johtaja on ollut tietoinen. Sopimuksia koskevat päätökset on tehty aikana, jolloin hän on ollut eri tehtävässä, joten hän ei ole ollut tietoinen sopimusten sisällöstä tai voinut arvioida niiden lainmukaisuutta.

Liikunnan projektiavustusten myöntämistä koskevissa päätöksissä toiminnan lainmukaisuuden valvonta on ollut osin puutteellista. Vapaakorttien myöntämistä koskevia viranhaltijapäätöksiä on tehty viimeksi vuonna 2014, jolloin asiaa koskevaa toimintaa johti toinen henkilö.

Yhteenvedona sivistyspalvelujen palvelualuejohtaja tuo esiin useita keinoja valvoa säännöllisesti vastuullaan olevaa toimintaa. Valvonta em. keinojen kautta on näkemyksensä mukaan melko kattavaa ja sinänsä riittävää, mutta esille tulleet puutteet osoittavat kuitenkin, että valvontaa on tehostettava.

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan selitys liikuntapalvelujen sisäisestä valvonnasta

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan mukaan sen valvontakeinot rajoittuvat esittelyn kautta lautakunnan tietoon tuleviin päätöksiin ja asioihin. Viranhaltijapäätökset tulevat säännöllisesti kokousten asialistalla lautakunnan tietoon, ja lautakunta voi halutessaan käyttää päätöksiin otto-oikeuttaan.

Selityksen mukaan lautakunta on ollut tietoinen, että projektiavustusta on myönnetty myös osakeyhtiömuotoisille toimijoille ja se on saanut tiedoksi viranhaltijapäätökset projektiavustuksista. Lautakunta on myös ollut tietoinen yleisellä tasolla suunnitelluista hankinnoista. Kaikki liikunta- ja nuorisajohtajan viranhaltijapäätökset menevät lautakunnalle tiedoksi ja ne koskevat isoja hankintoja, sopimuksia ja projektiavustuksia. Lautakunnan jäsenille on annettu mahdollisuus liikuntapalvelujen vapaakortin käyttöön. Muiden kysymysten osalta lautakunta on saanut kirjalliset selvitykset liikunta- ja nuorisajohtaja ja sivistyspalvelujen palvelualueen johtajalta ja lautakunta viittaa heidän vastauksiinsa.

Kaupunginhallituksen lausunto

Kaupunginhallituksen lausunnossa tuodaan esiin työntekijän, virkamiehen ja luottamushenkilön korvausvastuut. Kaupunginhallitus toteaa, että tilintarkastajan käsityksen mukaan virhe tai vahinko on enemmän kuin lievä. Tällaisessa tilanteessa vahingonkorvauksen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

vaatiminen olisi periaatteessa mahdollista. Lisäksi todetaan, että Hakametsän jäävuorojen ja omaan käyttöön tehtyjen epäiltyjen ostojen osalta asia on saatettu helmikuussa 2023 poliisille tutkintaan. On mahdollista, että asiassa on tarve muilta osin vielä lisätutkintaan ja muihin selvityksiin. Täydellistä tilannekuvaa tutkimusten keskeneräisyyden vuoksi ei ole nyt tällä hetkellä. Asiassa on syytä odottaa vireillä olevan tai mahdollisesti vireille vielä saatettavan poliisitutkinnan päättymistä ja mahdollista syyttäjän syyteharkintaa ennen kuin vastuuvapauksia myönnetään edes osittain.

Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää käsityksensä, että tilivelvollisille ei tässä vaiheessa tule myöntää vastuuvapautta. Vastuuvapauden myöntäminen estäisi mahdollisten vahingonkorvauskanteiden nostamisen.

Tarkastuslautakunnan valmistelu

Tarkastuslautakunta on muistutuksen johdosta pyytänyt asianosaisilta selitykset ja kaupunginhallitukselta lausunnon. Tarkastuslautakunnalle toimitetuissa selityksissä todetaan pääosin, että liikuntapalvelujen toiminnassa ja sen valvonnassa on ollut tietämättömyyttä, osaamattomuutta, vanhoja toimintatapoja ja valvonnan puutetta. Tilintarkastajan esiin nostamia havaintoja ei kyseenalaisteta. Selityksissä on tuotu esiin näkemykset siitä, miksi toimivalta on ylitetty ja miksi sisäinen valvonta on ollut puutteellista.

Kaupunginhallitus esittää käsityksensä, että tilivelvollisille ei tässä vaiheessa tule myöntää vastuuvapautta, koska täydellistä tilannekuvaa tutkimusten keskeneräisyyden vuoksi ei ole nyt tällä hetkellä. Vastuuvapauden myöntäminen estäisi mahdollisten vahingonkorvauskanteiden nostamisen. Asiassa on syytä odottaa vireillä olevan tai mahdollisesti vielä vireille saatettavan poliisitutkinnan päättymistä ja mahdollista syyttäjän syyteharkintaa ennen kuin vastuuvapauksia myönnetään edes osittain.

Yhteenvedon tarkastuslautakunta toteaa, että saadut selitykset eivät olleet ristiriidassa tilintarkastajan havaintojen kanssa. Kaupunginhallituksen lausunnon mukaan asian tutkiminen on vielä kesken, joten vastuuvapautta ei tule tässä vaiheessa myöntää. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan vastuuvapautta ei voida nyt myöntää tilintarkastuskertomuksessa esitetyille tilivelvollisille.

Liitteet

- 1 Kh 22.5.2023 Tilintarkastuspöytäkirja 2022, julkinen, salainen osa poistettu
- 2 Tampereen kaupunki tilintarkastuskertomus 2022
- 3 Kh 22.5.2023 Annetun selityksen liite Valtiontukisääntelyn ottaminen huomioon Tampereen kaupungin avustustoiminnassa
- 4 Kh 22.5.2023 Annetun selityksen liite Valtiontukisääntelyn muotovaatimukset päätöksissä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

5 Kh 22.5.2023 Selitys tarkastuslautakunnalle, sivistys- ja kulttuurilautakunta, Paavola, Savisaari 12.5.2023
6 Kh 22.5.2023 Selityksen pyytäminen muistutuksen johdosta, tarkastuslautakunta 20.4.2023

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 92

Valmistelijat / lisätiedot:
Männikkö Jukka, Linnamaa Reija, Viitala Erja

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Kaupunginhallituksen päätösehdotus valtuustolle:

Esitetyt talousarvion menojen ylitykset, tuloksen alitukset ja investointimäärärahojen ylitykset hyväksytään.

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 17 825 522,21 euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulosta käsitellään siten, että aiemmin tehdyistä investointivaroista syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 1 708 369,92 euroa, Vahinkorahastosta tuloutetaan 561 396,86 euroa toteutuneiden menojen katteeksi ja että tilikauden ylijäämä 20 095 288,99 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella ei tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toiminnan päättyminen 31.12.2022 merkitään tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan päätösehdotus valtuustolle:

Tampereen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös hyväksytään.

Tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastuskertomuksen valtuustolle tiedoksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto myöntää vastuuvapauden toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.- 31.12.2022 lukuun ottamatta liikunta- ja nuorisajohtajaa, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajaa ja sivistys- ja kulttuurilautakuntaa (toimikausi päättyy 31.5.2023).

Vastuuvapauden myöntäminen saatetaan uudestaan valtuuston käsittelyyn viimeistään vuoden 2023 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä, mikäli valtuusto ei myönnä kaikille tilivelvollisille vastuuvapautta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksi

Konsernihallinto, palvelualueet ja liikelaitokset, Jukka Männikkö, Reija Linnamaa, Nina Mustikkamäki, Hanna Jääskeläinen, Heini Ruski, Erja Viitala

Esteellisyys

Matti Helimo, Anni Molari, Antti Hiitti, Ida Leino, Sofia Julin, Tommi Evilä, Ulla-Leena Alppi ja Vilma Järvisalo ilmoittivat olevansa esteellisiä ja poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. (Kuntalaki § 97)

Liitteet

- 1 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2022, kirja
- 2 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2022, esitysmateriaali
- 3 Kh 22.5.2023 Tilintarkastuspöytäkirja 2022, julkinen, salainen osa poistettu
- 4 Tampereen kaupunki tilintarkastuskertomus 2022
- 5 Kh 22.5.2023 Annetun selityksen liite Valtiontukisääntelyn ottaminen huomioon Tampereen kaupungin avustustoiminnassa
- 6 Kh 22.5.2023 Annetun selityksen liite Valtiontukisääntelyn muotovaatimukset päätöksissä
- 7 Kh 22.5.2023 Selitys tarkastuslautakunnalle, sivistys- ja kulttuurilautakunta, Paavola, Savisaari 12.5.2023
- 8 Kh 22.5.2023 Selityksen pyytäminen muistutuksen johdosta, tarkastuslautakunta 20.4.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§192

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)